DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE
FEBRIFUGORUM
SELECTU ET CAUTO USU,

Quam,
AUSPICE DEO PROPITIO,
Et Consensu atque Auctoritate Gratiſſe Facultatis Medicæ,
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,

P R Æ S I D E

DN. D. MICHAELE ALBERT

SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB. CO
SILIARIO, MED. ET PHILOS. NATUR. PROFESSORE PUBL. ORDIN. ACA
DAT. CUR. COLLEGA, SOCIET. REG. BORUSS. SCIENT. SODALI, ETC.

DN. DECANO SUO SPECTATISSIMO,

Domino Patrono ac Promotore suo omni honoris cultu prosequendo

PRO LICENTIA

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILE
GIIS DOCTORALIBUS LEGITIME IMPETRANDIS,

HORIS LOCOQUE CONSVETIS,

ANNO MDCCXXX. D. FEBRUAR.

Publicæ ac placide eruditorum ventilationi subijciat

AUCTOR RESPONDENS

JOHANNES DANIEL GEISEL,

ANNÆVILLA-BIPONTINUS.

HALÆ MAGDEB. LITTERIS HENDELIANIS.

187

UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY

FEBRUARY 1900

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY
ANN ARBOR, MICHIGAN

DR. D. MICHAEL ALLEN

PROFESSOR OF PHYSICS

UNIVERSITY OF MICHIGAN

ANN ARBOR, MICHIGAN

B. C. D.

**Dé Febrifugorum Selectu & Cauto
usu.**

P R Æ F A M E N.

Quemadmodum in singulis scientiis æque atque actionibus nostris, eo niti semper debemus, ut vitando abusum, legitimum rerum, per se non culpandarum, usum adsequi valeamus: ita hæc circumspectio maxime in Medicina servanda venit. Luditur enim hic de corio humano; & qui vero usu rectæque medicamentorum adplicatione a morbis præservari & liberari queunt homines, abusu tamen eorundem & præpostera exhibendi methodo in longe peiorem valetudinem dejici, imo jugulari possunt ac subinde solent. Atque in hoc certe & ex parte maximopere hodiernum, dolendus est Medicinæ Status, quod, utcunque obclament prudentes atque docti artis nostræ In-

flauratores & Defensores, nihilofecius toto die ufum confiliorum fuorum ac pharmacorum, a fe commendatorum, aliorum ignorantia, incuria, temeritate inverti, perverti & in abufum converti experiantur. Cujus facti folenne in Febribus habemus exemplum; vix enim alius occurrit morbus, qui adeo per incongrua, aut nudæ empiriæ tentamina in deterius agi folet. Hanc non folum plebecula variis remediis domesticis, fed & reliqua medicastro- rum, agyrtarum, tonforum & balneatorum, extra oleas vagantium fallacemque in alienam meffim immittentium, rudis imperitaque cohors innumeris atque perversiffimis quidem ut plurimum artificiis absque habita conftitutionis, temporis, aliarumque circumftantiarum ratione, judicio deftituti fupprimere & profligare fatagunt: unde tot tantaque irreparabilia damna in corpora humana, infignisque haud raro ignominia in falutarem artem redundant. Eo autem ipfo quoque quod hinc vel nomen febrifugorum inter rationales Practicos exofum evaferit, tanto magis crevit hoc opprobrium, quanto plus hi a motuum fiftentibus abhorruere, imo fubinde in pertinacibus febribus manum de tabula retraxere, unde ægrotantes levamen & folamen anhelantes ad tales artifices & artificia confugere coacti funt, qui cito, licet non tuto, malum e medio tollere poffint audeantque, quorum ope, fi convaluere, omnia ratiocinia in arte medica pro inanibus habentur: Sin minus, in univerfa hac fcientia nil opis fibi latum fuiffe varii divulgant. Hodieq; hoc fit: hinc non abs re Clariffimus ille Practicus

LARGUS in notis ad Collegium Stahlîi Practicum optat; ut multiplex, qui in his versatur abusus, scripto publico a viro quodam docto. vernacula lingua exactissime demonstraretur; cui ego subscribo & addo: ut etiam verus usus rerum non plane rejiciendarum edoceretur, quippe quibus si non semper nec ubique, sæpiusculè tamen & nonnullis in locis ac occasionibus carere non possumus, nisi incitiæ ac imperitiæ culpari velimus. Opus vero talè exercitissimum sane practicum perinde ac acutissimi ingenii scriptorem exposcit: ast hujusmodi viris ampla praxi implicitis, aliisque arduis negotiis distentis vix de tali instituto cogitare, nedum opus ipsum aggredi vacat, atque sic res hæc semper in eo, quo jam versatur statu, mansura videtur. Hæc contemplatio, quanquam me haud fugiat, Disputationes jamjam multaquæ alia de febrium tractatione & antifebrilium adplicatione exstare scripta, suggessit mihi propositum, ut pro Specimine inaugurali DE FEBRIFUGORUM SELECTU ET CAUTO USU nonnulla differere susciperem. Ne vero tanta me quis putet audacia atque impudentia, ut secundum prædicta desideria me aliquid præstiturum confidam; vires tantum qualescunque per primitias hæc laborum Academicorum experiri licebit, & gratulabor mihi, si in his aliqua saltem olitor opportuna fuero loquutus. Velit autem hisce meis conatibus Sacro Sancta annuere TRINITAS, quo in majorem sui nominis gloriam, proximique aliqua, le commodum cuncta cedant, supplici mente rogo.

§. I.

DE FEBRIFUGIS itaque, nec non iis, quæ circa eadem monenda veniunt dicturo explicanda primo loco incumbit instituti mei ratio: nimirum haud equidem quenquam latere puto, sub Febrifugis intelligi, non ea singula, quæ ad totam febris methodicam legitimam tractationem exhiberi solent, sed illa duntaxat medicamenta, quæ ad moderationem & placidam atque convenientem cohibitionem motuum febrilium post materiæ peccantis debitam præparationem, resolutionem, evacuationem superstitum & in contumacem habitum deductorum in febribus præcipue intermittentibus in usum trahi solent. Hanc videlicet denominationem in sensu strictiore usurpans; in laxiore vero valet quidem in genere de omnibus, quæ in febribus adhibemus, quo etiam KERGERUS, HELMONTIUS, RIVERIUS, *specificæ* suæ magis remote quam positive agentia febrifugorum titulo insignivere: verum enim vero si recte res æstimetur, hoc nomen haud convenit, nisi iis, quæ reapse febrem fugant & tollunt. In aprico autem est, adhibitis omnibus, quæ materiam attenuant, coquunt, incidunt, resolvunt, eliminant, si vel optime vires suas exeruerunt, scopumque attigerunt, sæpe tamen motus in consuetudinem degenerare ac jugiter continuare, qui prioribus illis remediis haud compescuntur: hinc activioribus opus est febrifugis.

§. II. Peruntur autem ea ex alterantium classe, suntque vel interna, vel externa. *Interna* agunt vel I. sensitiva & discretiva quadam tantum efficacia, atque per ipsius naturæ internæ dirigentis erronee exacerbatae placationem, qualia sunt
feda.

sedativa, tam nauseosa, ingrata, sopientia, quæ sulphureo-vaporosa sua indole naturæ exosa eam quasi deterrent, ut ab ulteriore motuum intensione attonita recedat, quam grata, balsamica, reficientia, suaveolentia, quæ blanda sua *ἀναθυμιάσει* discursivos motus atque tumultuarios demulcent. Vel II. etiam physico simul contactu, tonum adficiendo, quale quid præstant subadstringentia illa usualia, quæ particulis suis terreo-salinis fibras motrices contrahunt, & hoc modo toni robur instaurant, quo ipso æqualior atque constantior humorum distributio circulusque obtinetur, motus vero progressivi excessus obliteratur. Vid. D.D. PRAESIDIS *Diff. de medicamentorum modo operandi in corpore vivo Specim. III. §. 4--6. inclusive, de adstringentibus.*

§. III. *Externa* itidem duplicis sunt generis: alia enim agunt in tonum per sulphureorum suorum principiorum effluvia, quo ipso motus circulatorius cum aliquali vehementia ad locum cui adplicantur, particularem avocatur, motus vero universalis febrilis infringitur: alia mentali quadam solum terrifica, imaginaria impressione; imo subinde imaginatoria fiducia efficaciam medicamenti, aut habilitati Medici superstructa, (quam perinde non raro internis medicaminibus subvenisse observatum fuit.) De quibus infra fusius.

§. IV. Ipsum Febrifugorum nomen statim indicat ea in *Febris* esse adhibenda: ubi autem superius monui, stricte talia non nisi in *intermittentibus simplicibus* esse adplicanda: tum quia hæc magis ad contumaciam motuum sine materia sese exerentium proclives sunt, quam acutæ: tum quia in acutarum atque continuarum motibus diversa ac longe blandiora moderamina potius quam plenariæ suppress-

suppressiones ac sedationes locum inveniunt. Nec vero obiter incūscatum volumus pro scopo nostro, febres intermittentes magis quam acutas pertinaces sine crassa materia motus exerere solere, cum diuturnior illius præparatio, quæ in ipsis sit, hos facile in consuetudinem deducat: in acutis vero utut exorbitantes & turbati fiant motus sub præparatione & expulsiōe materiæ, diebus præsertim inter criticos intercalaribus, tamen subacta hac potius major virium prostratio, motuumque remissio & omissio, quam ulterior exacerbatio observatur, quia continuus in his est naturæ labor, & harum febrium legitime cedentium, nec aliena quam convenit, medicamentorum & regiminis adplicatione & directione turbatarum, de Septenario in Septenarium protractiones, nil aliud denotant, quam noxam materialem prioribus solutionibus nondum omnem fuisse subactam: aut contra in febrium turbatarum perversè tractatarum in lentas abeuntium, materiam culposam sive qualitate sive quantitate peccantem aliquo in vase aut viscere incarcerationam stagnationes & ulteriores læsiones minantem aut inferentem. Quanquam non inficiamur, motus & ultra gradum materiæ exacerbari & protrahi quandoque in acutis: infert tamen præmissa illa consideratio, id ipsum quod ante jam monuimus, hic longe majore in moderandis ac sedandis talibus motibus opus esse circumspeditione, & a febrisugis positivis plane abstinendum, quibus e contrario tanto quidem majore jure in intermittentibus utimur, quanto magis, ut in limine hujus §. meminimus, ad ejusmodi consuetudinem motuum perennantium inclinant, qui ita comparati sunt, ut lenioribus tonicis atque sedantibus amaris, stomachicis, gemmatis raro auscultent, & præterea subiecta
quæ

quæ obſident, ad ſuſcipiendos ex levi cauſa occaſionali alios morbos ſenſibilia reddant, imo ſubinde in diuturnum languidumque ſtatum devolvant, præſertim ea, quæ regimen congruum ſatis diu obſervare nequeunt.

§. V. Præ aliis, inquam, febribus, febrifugorum opem intermittentes poſtulant, quippe quæ magis circa ſubjecta tenacia lenta mucida ſunt operoſa, magis temperamenta melancholica, cholERICA, ſicut in moralibus, ita in vitalibus actibus conſtanter in cæptis perſeverantia & priora tarde ea expedientia infeſtantur, quam non æque talia: quò quidem non in totum homines ſanguineos excludimus, quo minus intermittentes experiri poſſint, nam experientia diverſum docet; ſed id ſaltem innuimus hos citius expediri, nec ordinarie motibus tam diu rebellibus relinqui. Neutiquam verò id aſſeveramus, quod in omnibus intermitt. febr. ſemper ad febrifuga confugiendum ſit: febres enim hujus cenſus, niſi perversè tractentur, & per inconvenientem pharmacorum, diætæ & regiminis uſum corrumpantur, ut plurimum optime decurrunt; ita ut in relatione ad multo plura exempla contraria raro poſitive ſuffocari mereantur. Multi quoque ſunt Practici feliciffimi mihi quidem noti, qui rariffime febrifuga, qua talia, exhibent, hancque febrium ſpeciem, utut contumacem *ſalinis, digeſtivis, leniſſimis laxantibus & mitiſſimis tonicis, ſtomachicis, carminativis* ad ſalutarem exitum perducunt. Verum patientium impatientia ſæpe diverſum efflagitat, quæ non contenta, quod motus ſucceſſive decreſcant & imminuantur, (id quod tamen notabilem Naturæ remiſſionem indicat, & imminentem mali finem auguratur, ideoque potius curam per expectationem indigitat,) ſimultaneam ac ſub-

taneam eorum abolitionem urgent: ubi tanto majore cautione opus est.

§. VI. Hinc media quadam via incedendum est, ne in alterutrum extremum deflectamus. Dixi, rarius febrifugis opus esse, cetera si paria sint, agrotorumque indoles atque patientia convenient: sed his ipsis limitationibus declaro, quod utique interdum illis opus sit. Qui vero iis in praxi sua Medici non utuntur, vel alias pro climatis & morum diversitate circumstantias experiuntur, vel aliud quoddam medium inveniunt, quibus febricantium naturam & patientiam sublevant, prout non una est via, multipliciaque a DEO creata sunt subsidia: in eo autem conveniamus omnes operam dare nos decet, ut rationem sequentes abusum evitemus.

§. VII. Vitatur vero abusus, tutiorque febrifugorum efficitur usus, si cautelæ, quibus hic circumscribitur, curatius observentur; quas itaque figillatim proponemus atque dispiciemus. Præcipuus febrilium motuum placandorum negotii cardo versatur in eo, quod *materia* prius bene præparata atque *remota* sit; quod ipsum jam præstruxit definitio nostra §. I. In quavis enim febre materia quædam peccans præsto est, ad quam disponendam & excutiendam Natura motus suos intendit, & auget, eosque nonnunquam emota jamjam corporea illa noxa ultra necessitatem producit. Et hi equidem sunt, quos sistere licet: neque tamen temere, nec subito, si etenim motuum tunc aliquod decrementum & successiva quotidie quoad gradum ac tempus durationis paroxysmorum imminutio observatur, quid tum opus sponte currenti addere calcar? & quis adeo intime penetralia Naturæ rimari poterit, qui

certiſſime ſcire valeat, nihil ei ſuperſeſſe removendum amplius, quod utur leve & exiguum data impoſterum occaſione denuo vitalitatem lædere queat?

§. IIX. Optimum petitur in hac re criterium ex *Euphoria* patientis extra paroxyſinum & diebus intercalari-
bus, actionibus nimirum moralibus bene conſtitutis, animo
a mœrore, angoreque immuni, appetitu vigente, alvo ſuc-
cedente, ſomno ſatis placido nec interrupto, aut anxio ex-
iſtente, tranſpiratione inſenſibili laudabiliter ſe gerente,
membrisque levibus ſientibus. Signum enim hæc ſunt,
remota eſſe illa naturæ irritamenta, quibus vacandis ſeſe
ab omnibus aliis functionibus tum rationalibus, tum vita-
libus diſtraxerat: tunc ſine periculo locum habet *ſucceſſi-
va & cauta* motuum cohibitiſio, quæ *tonica leniora, amara,
ſtomachica, carminativa*, qualia ſunt *Eff. amara, v.g. gentianæ
rubr. galang. cort. aurant. abſynth. comp. cinam. card. bened.
trifol. fibr. millef. &c. item baſſamica*, ut *pilulas ex extractis
amaris c. gumm. ammoniac. galban. ſagapen. quæ ſimul reſol-
vunt & roborant*, combinatas prius in tentamen vocat,
quam ſtatim poſitiva febrifuga in uſum trahit.

§. IX. Hac vero præcipua cautela neglecta, mirum
quot, quantaque damna in corpus ægrotum ita perverſe
tractatum, quid quod? miſere maſtatum redundant! Mo-
tu ita præpoſtere ſuſſlaminato materia culpoſa in primis
viis aut circa eaſdem ſtabulans intercipitur & obfirmatur,
novæque contra eam lucta inſurgere cogitur natura, cum
autem aditus ad eam emovendam præcluſus ſit, verſus al-
lia loca tanto vehementius reſtringitur humorum maſſa
in his locis materiæ diluendæ, dirigendæ & evehendæ de-
ſtinata, ubi vel variis moleſtis motibus exagitata preſſiones

& tensiones colicas, spasmodicas in hypochondriis, præcordiis, & capitis gravativos dolores excitat, vel ibidem restagnans in stases inflammatorias, ulcerosas, hæcticodeas ru-rit, vel obstructions, infarctus, scirrhos hepatis, lienis, glandularum mesentericarum inducit, unde tumores isti, quos nominamus *Giebertuchen*, vel in lymphalia aliaque vasa repressa rupturas & extravasationes efficiens chronicis, cachecticis, œdomatosis, hydropicis, ictericis adfectibus viam pandit, vel in artus decussa & restricta illibi motus gravativos, lassitudines parit. Minora sunt incommoda, si solum pertinaces quædam alvi obstructions, & flatulentia post pastum sequantur, quæ adhuc, ne ulterius progrediantur præpediri possunt. Si omnino sine periculo decurrit negotium, semper fere recidiva metuenda venit, dum post solutam adstrictionem Natura ad opus salutari intentione cœptum, in quo turbata fuerat, recurrit, illudque ulteriorem materiae insalubris præparatione & excussione perficere satagit. Sicuti autem illi ipsi cautela subjunximus monitum, quod non simul & semel, nec primo statim adgressu, positiva motuum coërcitio suadenda sit: ita utique asserimus hoc quoque consilio neglecto atque impetu nimis repentino facto, eadem omnia damna oriri posse, ut materia nulla noxia sive aliena præsto sit. Sola humorum massa hinc inde restricta plusquam satis materiae peccantis præbere potest.

§. X. Secundum hujus negotii momentum involvit judiciosam considerationem *dispositionis individualis* quoad *ætatem, sexum, temperamentum, vitæ genus, consuetudinem & sensibilitatem*: ubi vix suaferim, ut febrifuga exhibeantur valde *junioribus*, quibus motus facile præcipientes eveniunt,
&

& versus particularia, præcipue hæmorrhagica quandoq; maximo cum periculo loca convertuntur; aut ad modum *senibus*, quibus suapte natura stricturæ toni & obstructions alvi sunt familiares & facile contumaciores redduntur. Minus quoque fert motuum suffocationem *sejuior* præ masculino sexu, ob catameniorum negotium, quod facile simul sufflaminatur. *Cholerici* citius inde turbas experiuntur; *Melancholici*, præsertim qui *hypochondriaci* aliquid foveant, obstipationes. Ii, qui *vitam* agunt *sedentariam* & qui *delicatiore, teneriore, sensibiliore* sunt *texturæ ac animi*, nec non *valetudinarii* longe facilius, longeque certius varia incommoda, damna atque pericula ex positiva tali motuum suppressione incurrunt, quam *robustiores* ante hæc sincere *sani, laboribus duriorique vivendi modo adsuæti*. Hinc, si omnino febrifugorum adplicatio requiri videatur, ad hæc tamen singulas circumstantias tanto magis attendendum est, ut eo cautius in selectu pharmaci adpropria & dosium accommodatione incedamus.

§. XI. Peculiarem quoque pensitationem in tractatione febrium per febrifuga meretur *plethora*, quæ ægre, nisi levissima sit, talia admittit, & qua præsentè præceps ejusmodi medicatio patientes tanto citius atque gravius præmemorata pericula experiuntur pedissequa. Fit enim haud infrequenter, ut in hoc statu Natura, postquam qualitatis noxam subegit, iisdem motibus semel inchoatis quantitatem quoque, per sanguinis in serum resolutionem & sub exhalatione diapoica excretionem imminuere intendat, & hac de causâ febrem intermittentem in continuam mutet, aut eodem labore utrumque perficere studeat, & febrem continuam sub intermittente aliquo typo produ-

cat. Cujusmodi febres anno recens elapsō epidemicas habuimus. In his crises & lyses potius expectandæ, minime vero suppressiones expediendæ sunt.

§. XII. Tanti ponderis cautio hæc est, ut summo studio patienti inculcandum sit, ne sub vel post adstrictionem *adperitui* edendi, qui post febres semper fere major deprehenditur, *nimis indulgeat*, ne plethora accumuletur, unde Natura turbata aut febrem revocat eandem, aut aliam excitat, aut ob partium debilitatem novum febris fomitem obtinet: Nec minus alii *errores dietetici* vitentur, qualitatem vitiantes, quantitatem augentes, circulumque sanguinis turbantes & alvum & primas regiones oppilantes: imprimis etiam *animi perturbata* fugienda sunt, quæ sedatum Naturæ statum eo gravius denuo concutiant, quo impetuosius humores expandunt.

§. XIII. Jam de speciali tempore, quo febrifuga propinare convenit nonnulla supersunt notanda, ut generales absolvamus cautelas. Communis est practicorum adsertio, diuturna quidem experientia suffulta & ratione superstructa, *quod febrifuga nil juvent, si sine respectu ad paroxysmum* die scilicet vacuo duntaxat *exhibeantur*. Nam transpiratione legitime succedente, sine qua febres suppressere non convenit, postero die stricturæ illæ tonicæ per medicamentum inductæ rursus solvuntur, & Natura facti immemor, aut causæ ignara motus pristinos reassumit; vel, si dentur sopientia, Natura in motu tum non constituta, non adeo turbatur, aut deterretur a proposito suo, & exigui concepti horroris oblita die subsequente ad consuetum opus revertitur. Hinc paulo propius *versus paroxysmum* porrigenda sunt, *non tamen proxime*, motibus jam
jam

jam ingruentibus, ne ex subitanea hac turba Vomitus, alvi profluvia, quæ nonnunquam singulatim, nonnunquam conjuncta succedunt, oriantur. Egregia methodus circa *Eukaisiv* propinandi est ea, quam Excellent. D.D. HOFFMANNO debemus, qui chinata *post paroxysmum exhibet, iisque versus novum usque paroxysmum pergit*; idem quoque felici cum successu cum croco Martis antimoniali Stahlii aliquoties experimentari licuit. Sic Natura paulatim medicamini adfuescit, & sedatio non simul & semel, sed paulatim succedens tantas vitalitati turbas non infert.

§. XIV. De specialioribus adhuc eorundem exhibendi modis ratione *præparationis, ingestionis, vehiculorum, doses* &c. quia hi pro diversa subjectorum e triplici Naturæ regno petendorum indole ac constitutione variant, sub singulari uniuscujusque investigatione, quæ moneri debent, dicemus. Præsupponit hoc examen *selectum febrifugorum*, eorum nempe, quorum præ reliquis tutior, commodior, probatior existit usus. Repetenda hic erunt, quæ §. III. de illorum principiis constitutivis sub differentia præmisimus, nempe quod particulis vel salino-terreo subadstringentibus vel sulphureo-balsamicis, aut vaporosis nauseosis gaudere debeant, pro quarum diverso concursu aut prædominio, aut tonum roborant, aut humores expandunt, utrinque vero sanguinis æqualem circulationem promovent, motumque exacerbatum sistunt atque in ordinem naturalem reducant. Ad hanc amussim dijudicantur febrifuga, eaque quæ ad eam accommodata perspicuntur, probantur: quæ minus, rejiciuntur.

§. XV. Tali ex indagatione particularum constituentium de *specificis antifebrilibus vulgi* quid sentiendum sit,

fit, elucebit. Deprehendemus autem, proh dolor! quod præterquam ut plurimum præmature & præpostere adhiberi solent, pleraque & in eo incongrua, magisque nociva quam salutaria esse, quod prædictis non rite gaudeant qualitatibus, quas vel in excessu, vel in defectu possident, vel cum alio principio huc non quadrante mixtas exhibent. Vel enim ex indole nimium sulphurea, ardente, volatili, elastica humorum massam plus æquo exagitant, ut *piper cum Spiritu Vini adsumtum, piper hispanicum, camphora, Sal ammoniacum, allium &c.* Vel ex nude terrea substantia strituras nimium lentas inducunt, humoresque coagulant, ut *terre volares, martialia non rite præparata, os sepia, putamina cancrorum &c.* Vel simul mucilaginosi viscositatibus mixta humores una tenaces reddunt, cum tamen in plerisque intermittentibus tenacitas jam subsit, ad quam dissolvendam & corrigendam Naturæ labor tendit; hujus census sunt *succus plantaginis*, quem in quattana exhibere solent, *radix pentaphylli &c.* Vel quod omnium longe deterri- mum est, ex acidorum corrodentium cum terra adstrin- gente mixtorum styptica potentia tonum non tam robo- rant, quam lacerant, & dum fibras nimium coarctant, poros obcludunt & humores inspissant, imo coagulant, inter hæc præcipue utuntur *alumine*, vel solo, vel cum nuce mos- schata mixto: mitiores quidem sunt *glandes, earumque cupuke, & cortex ligni querni*, attamen multa stypticitate sin- gula pollent, hinc ex febrifugorum merito exulare juben- tur censu. Quot vero, quantaque itidem mala ex febris per talia domestica, empirica pharmaca, imo toxica po- tius suppressis in vitalitatis æconomiam pululare deprehen- dantur, praxis Medica myriadibus exemplorum edocet, quan-

quando nempe Medici auxilium in statu consequente imploratur.

§. XVI. Dum remedia domestica incongrua toxici nomine taxo, memoriae subvenit medicamentum illud empiricum antifebrile, revera venenum *Arsenicum*, quo iniquissimi nonnulli agyrtæ & audaculi perinde ac interdum imprudentes ac irrationales medicaſtri febriles motus quidem impræſentiarum fiſtunt, ſed longum malorum tramitem, quin imo mortem accelerant. Conſtat autem arſenicum principiis metallicis ſalino-ſulphureis acerrimis causticis, vaporofis, quibus nulla correptione aut præparatione utut artiſicioſa, utut laborioſa, ſi arſenicum manet, privatur: neque hinc quod *fixum* vocant malitiam ſuam & profundam acridinem adeo deſerit, quin ſemper draco hic nunquam miteſcens relinquat conſectaria atro calculo notanda, quacunque parva doſi, quocunque ſalutari juvante, corrigenteve vehiculo propinetur: nunquam hic hoſtis, quacunque ſub veſte atque inſignibus adpareat, cum Natura in gratiam redit: id quod propter causticam ſuam qualitatem Ventrículo tunicis ac fibris non modo perniciem aſſert, ſed & ob ſuam ſubtilitatem aliquando cum chylo in ſanguinem devehitur, ex quo ipſum Natura implacabilis dum per ſecretiones & excretiones citatiores expellere intendit, incidit forte in hoc tumultu ſuaque fuga in viſcus aliquod ſecretorium, in cujus teneram texturam ſe gliſcit, hanc arrodit & in periculoſam ulcerationem cum Heſticæ conubio conjicit: aut ſanguinem, quocum circumvolvitur energia ſua potenter refrigerante coagulat, unde hujus dyscrasia, ſpiſſeſcentia, infarctus & ſcirrhoſa in aliquo viſcere incarceration, ſtatusque cachecticus &c.

intermittente per se raro noxia, suppressa fit status deploratus atque immedicabilis, nisi quidem principiis obstes.

§. XVII. Inter externa domestica pro exemplo succurrit euporiston illud, quod miselli homunciones in quartana adhibere solent: sumunt videlicet *cuticulam* illam, *quæ testam ovi intercedit atque albumen*, quam extremis digitorum articulis superligant. Quo scopo? a priori haud perspicio: a posteriori vero compertum habemus, illud tam valide reprimere humores extra ligaturam, ut sphaceli metum incutiat, dum pars ligata in deligatione nigrescere & indolens fieri observata fuit.

§. XVIII. Innumera sunt alia, quibus tam varie abutitur decipiturque impatiens vulgi credulitas. Meliora quidem multa passim quoque ab auctoribus Medicis commendantur: sed non omnia, quæ pro febrifugis venduntur, merito pro talibus habentur, uti jam §. I. monitum. Alia enim generali tantum tractationi febrium tum acutarum tum chronicarum conveniunt, & in his quidem præviam resolutioni ac evacuationi magis quadrant: prioribus accensem *febrifugum* illud KERGERIE *Coralliis & Crem. Tartari* constatum; posterioribus illud RIVERII, quod per emesin materiam educit peccantem, & *lapidem lyncis*, quem plurimi laudant, qui, cum salinis & subtilissimis particulis terreis gaudeat, magis humores præcipitat, quam tonum alterat. Alia modice saltem roborant, ut *stomachica* illa *tonica*, quæ positive suppressantibus præmitti suavisimus §. IIX. Alia denique, quamvis a priori aliquid intentioni nostræ respondens ipsis inexistere videatur, experientia destituuntur sufficienti, qualia sunt v. g. *Radices Caryophyllatæ, aristolochiæ, cortices tamarisci, Terra de catechu,*
tot-

totque alia, quibus fere folis toti cuidam pharmacopolio prospicere poffis.

§.XIX. At in tanto materiæ medicæ adparatu & luxuriante farragine, tam pauca febrifuga, quæ experientia modernorum Præticorum certa, tuta, fidaque invenerit, habemus. Quotquot autem funt, jam ordinem propofitum fervantes, dum in felectu eorum verfamur, ea perluftrare placet, primoque perfpicere ea, quæ vi fuâ *fedante* effectum fiftentem exerunt: ubi primario occurrunt *opitata correctæ*, quorum narcotica ferocia fale quodam five acido, five alcalino temperata eft, ita ut blande fopientem magis, & fimul excretiones præcipue periphericas promovenient obtineant effectum. Prioris generis funt *pilulæ Matthæi, Starckii*: pofterioris *pil. Wildeganfi genuinæ*, feu *laudanum opiatum correctum*, quarum gr.III. vel IV. horis quatuor aut quinque ante paroxyfimum exhibentur. Has excipiunt *Nuces Mofcbatæ*, quæ licet paulisper adstringant plus tamen fopiente virtute pollent, unde non noxius eorum in febb. intermitt. exifteret ufus, ni mulierculæ, dum eas exhibent, alumen adderent. Propinari poffunt in cibis, ceu condimentum, exili proportionem. Paulo plus terræ & adftrictoriæ efficaciz poffidet *Cascarilla cortex*: attamen magis adhuc balfamica fuâ indole fedat, quam adstringit. Unde non citra rationem de ipfo teftatur PELARGUS *in Obferv. Clinic. ad Majum anni 1721.* quod non idem præftet, quod china, quæ multo vehementius stringit; (eo autem ipfo ad ufum non æque tutâ exiftit) hinc cortex hicce etiam, reliquis caute obfervatis, aliquando fenfibilibus propinari poteft. Datur in pulvere aut per fe in vehiculo, aut in *Electuario*, ad gr. XV.

substantiæ, in *Essentia*, ad gutt. XXX. in *Infuso vino* ad aliquot uncias, in *Extracto*. ad gr. vj. in aqua soluto aut in *pilulas* formato. Non confundendus est cum *Corrice Winterano*, licet a B. VALENTINI in *Musæo Musæorum* quoque hoc nomine insigniatur, cujus quidem æmulus quadantenus est, nisi quod hic magis ad piperatum saporem & cinericium colorem accedat, quam Cascarilla, sed pro scopo febrifugo, licet in fine febrium ad roborandum ventriculum offeratur, non parem exerit effectum.

§. XX. Restat novum adhuc sedans, quod licet non directe, sed magis per epicrasin operatur, tamen ex febrifugorum classe excludere non possumus, dum postquam remotive materiam febrilem resolvendo, & sive per superiora sive per inferiora evacuando effectum suum exserit, etiam magis positive motus felici cum successu sistere sæpius deprehensum fuit. Est illud *Sulphur antimonii auratum ultimæ præcipitationis*, quod versus paroxysmum propinatum prima dosi ordinarie evacuantem, altera autem sedantem edit efficaciam. Conf. Clariss. D.D. JUNKERI *Conspectus Therap. general.* p. 38. Hinc tanto tutius omni fere tempore adhiberi potest, quum materiam noxiam, quam diu ejus superesse invenit eliminat; unde in nonnullis bis vomitum aut catharsin excitat, id quod signum est materiam nondum omnem & penitus fuisse subactam. Exhiberi potest omnibus etiam aliis sedantibus & adstringentibus irritis. Dosis est a gr. IV. ad VI. Ob tutum sui usus ceteris omnibus sedantibus palmam præripit.

§. XXI. Hæc de specialioribus febres intermittentes sedantibus: sequuntur *adstringentia*, & initio quidem
ea,

ea, quæ suppeditat regnum *vegetabile*. Hic rursum habemus febrifugum quoddam per epicrasin, *radicem Ipecacuanhæ*, quæ particulis salino-sulphureis cum interspersa subtili terra constans, tam evacuante, quam tonico-adstringente efficacia gaudet; unde materia, si quæ superest educitur, unaque simul cohibetur motus. Propinatur in substantia ad scrup. ss. in vehiculo adpropriato cum regimine emetico. De *ligno colubrino* meminit PELARGUS in *praxi Stabliana* p. 997. quod sit medicamentum amarum, (id quod de particulis resinosis balsamicis testatur) & quod in specie exhibeatur in quartana in forma *infusi cum vino*; nempe recipi narrat ligni hujus unc. Ss. infundi in vini libr. j. relinqui per noctem in loco calido, tum decantari, & post paroxysmum usque versus novum ingruentem propinari, ex hoc ligno quoque *pocula* tornari, in quibus vinum per noctem infusum motus febriles sistendi vim acquirit; ejus autem acrimoniam modico pipere corrigi solere.

§. XXII. Omnia modo allata antifebrilia vi coercente multis antevertit parasangis *Chin-Chinæ* cortex, famosissimum istud specificum febrifugum, quod a nonnullis hoc nomine pro infallibili colitur, & ad quod, ceu sacram ad anchoram illico confugiunt plurimi eorum, quibus motus febriles vel paulo majoris contumaciæ suspecti veniunt: circa quod hinc tanto magis curatiore circumspectione opus est, quanto frequentior est abusus & quanto majora sunt damna inde fluentia; qua de re legi meretur III. STAHLII *Dissert. de febb. interm. turbatis atque corruptis*. Constat vero cortex hic particulis acido-terreis & parcis resinosis balsamicis, id quod inter alios effectus sapor et-

iam ejus ex austero amaricans evincit. Probat hoc virtutes aliquanto plus æquo adstringentes, quam quæ tantopere extollendas hujus vegetabilis laudes vulgo circumferuntur. Principium illud acido-austum prædominans aliqua adhuc correctione & obtusione indiget, unde nunquam satis tuto solum propinatur hoc pharmacum, ex quo tot diversæ ejus præparationes exhibendique rationes profectæ sunt. Paucissimi corticem *pulverisatum* in substantia offerunt, nec quidem absque salibus incidentibus, digestivis, idque robustioribus tantum, quibus eum in largæ satis dosi exhibent, dum parcius datus licet aliquid nil tamen perpetui præstat. Alii eundem per noctem *in vino* generoso infundunt, prout præcipit SYDENHAM, quod infusum trancolatum, ne quid de ipsa pulveris substantia sequatur a magis providis repetitis haustibus paulatim calidiuscule ebibi solet: nec rejiciendum est hoc Vehiculum, ipsum quoque multum tonicæ virtutis possidens. Quandoque etiam cum conservis & syrupis lenientibus miscetur & sub *Electuarii* forma ad magnitudinem nucis juglandis offertur. Sub extracti compositi forma prodiit *specificum antifebrile* RIVERII, quo autem ceu operoso & pretioso nimis carere possumus, dum eundem scopum assequimur, si *Extract.* simplex cum extr. aliquo purgante v. g. Catholico, panchymagogo Crollii, pil. Cochiar. &c. & tantillo salis cujusdam medii remixtum propinemus: nec male etiam in Clystere adhibetur.

§. XXIII. Optima vero atque præstantissima China Chinæ ad secure profligandos obstinatos febriles paroxysmos præparatio videtur ejus extractio cum menstruo spiri-

spirituoso ; ita etiam particulis nimium adstringentibus separatis obtinetur paulo magis efficacia illa simul balsamica, naturæ admodum amica, nec tales noxæ producuntur ex suppressione per eam facta, præcipue si quoque per abstractionem aliquantæ portionis menstrui extrahentis *Essentia* concentretur, cujus tunc tanto majorem pro necessitate rei dosim exhibere possumus, nec commotiones sanguinis adeo metuendas habemus. Tale quid innuere mihi videtur Consultiss. D.D. HOFFMANNUS in *fundam. Medic. Cautel. Practic. 22.*

§. XXIV. Sufficiant hæc de adstringentibus vegetabilibus, febribus fugandis dicatis: ex *animali regno* hunc in finem nil adeo consueti aut probati habemus, nisi huc referre placeat *Specificum Crollii*, quod nil est nisi *Concha* aceto elutæ & ad albedinem calcinatæ, quas in haustu cerevisiæ calidæ cum tantillo butyri pinguefactæ bis vel ter a Dr. ss. ad Dr. j. exhibitas febrem sistere perhibent. Ex *minerali* plura habemus: laudantur præcipue *martialia* parca dosi data, sc. *Jap. Hamatit. limat. mart. Croc. mart. sulphur. rat. vel antimoniat. Ess. vitrioli martis*, quæ partim ex principio sulphureo partim terreo martis agunt adstringendo, & per præcipitationem humorum, eorum aliquo modo sopiendo motus. Ex his reliqua omnia antecellit *Crocus ille martis antimonialis tenerior Stoblii*, qui, cum in ejus præparatione cum Salibus alcalicis nitro nempe & tartaro moderata sit virtus adstringens, ac in elutriatione particulæ illæ terreæ prægravantes separatæ sint, multo mitiorem ac tutiorem virtutem obtinet, ita ut pro scopo febrifugo reliquis omnibus antehaberi mereatur, præ-

præcipue dum ex accedente indole salina, quoque absterforium & resolutorium qualemunque præstet effectum.

§. XXV. Inter adstringentia quoque numerare possemus *aquam frigidam*, quæ in auctoris cujusdam Anglici, nomine SMITH *tractatu de virtutibus medicinalibus aquæ communis* ceu febrifugum magnum dilaudatur: sed hoc ipsum ulteriore disquisitione practica opus habet.

§. XXVI. De externis pauca supersunt dicenda. Dixi supra ea agere vel per effluvia principii alicujus ex illis in corpus per poros exhalantis, quibus ipsi humores adficiuntur & Natura ab alio loco ad alium avocatur, & motus suos dividendo æqualius instituit, vel per impressionem mere idealem, aut nobis saltem non æque perspectam, ut modum fiendi explicare queamus, antipathia vel alia quadam idiosyncrasia Naturam feriendo & a motibus suis deterrendo vel distrahendo. Inter illa, quæ prioris sunt generis omnium prima sese offert *Camphora*, amuleticum vulgatissimum, quam de collo suspendere, & petiolam, in qua inclusa erat, ipsa consumpta, retrorsum in aquam dejicere solent, & sic febriles motus cessaturos esse perhibent: cerimonias illas supersticiosas mittimus, quæ tamen ut plurimum cum usu amuleticorum concurrunt, in quas aures Medicus officio & conscientiæ satis facturum sedulo inquirere, easque ceu Christianis indignas & veram morbi ad medelam nil facientes serio vetare debet. De efficacia autem camphoræ haud diffitemur, eam hoc modo aliquid præstare, principia enim sulphurea subtilissima, penetraantissima, quibus scatet, valide discutiunt, quo ipso Natura invitatur ad motus circa locum adpensionis augendos, febriles minuendos: præterea aliquid tonicæ virtu-

tis

tis in fine exerit. Quum tamen sit æstuosissima, haud etiam suis caret cautelis; præsertim & hic valere puto cautelam D. D. PRÆSIDIS in *Dissertat. de Camphoræ circumspecto usu medico*, ubi, *habent omnino*, monet, *plethorici rationem, quo externe caute & parcius Camphora utantur*. ETTMULLERUS hoc scopo commendat *Sedum vermiculare*, quod, cum sale volatili acerrimo abundet, nonnunquam parem cum Caphura effectum obtinet. Clarissimus D. D. CARL in *Prax. Clin.* methodo posteriore inter externa topica recenset *Therebinthinam*, quæ particulis sulphureo acribus per liquidam mucilaginem dispersis pollens simul tonicum est ac resolvens subjectum; item *Crocum*, qui ceu aroma sulphureo-vaporosis principiis est refertus; nec non *Sabinam*, *Rutam*, *Allium* ad corpus adplicatum, *Fuliginem*, quæ omnia ex mixta cum aliis sulphurea halituosa particula hic aliquid efficere possunt.

§. XXVII. Febrifugis externis certo respectu annumerari potest *Venæ Sectio*: si nempe sub febre appetitui nimium indulserit æger, unde plethora accumulatur, ad quam imminuendam prioribus motibus tam diu pergere vult Natura, donec huic intentioni quocunque modo satisfactum sit.

§. XXVIII. Posteriori febrifugorum externorum generi, nempe eorum, quæ magis idealiter agunt, varia accensentur, pleraque autem talia, quæ Natura abhorret, atque fastidit. WOLFFIUS in *Scrutinio amuletico* hæc inter numerat *caudam, pedes, auriculas & nasum muri vivo abscissos, ossa hominis defuncti, ranas talpasque vivas, capita viperarum, busones siccatos &c.* Quibus autem speciatim explicandis superfedemus, quum vulgus, qui maxime

ne lis abutitur, omnia fere superstitiosis suis ritibus, conspurcari, ita ut potius optandum sit, Medicos ipsis quam parcissime uti, ne plebis errores horum auctoritate factisque approbari & confirmari videantur; præcipue quum pleraque talia externa faciant quod possunt, raro quod promittunt, & in subjectis rudioribus, insensibilioribus, nil operentur, ut asserit D. D. PRÆSES in *Dissert. de modo operandi remediorum in corpore vivo. Specim. IVto de Sympatheticis*; insensibilioribus autem restitutis, si cura detegatur, turbas novas, nec quidem leves excitare possunt. Nec jam quoque multa dicam de iis, quæ sola quasi fide sive fiducia operantur, qualia sunt *superstitiosa* illa, imo sæpenumero impia, obscena, blasphema scripta, *abracadabra*, *bocuspocus* &c. *inversio indusorum*, *eorumque in aquam fluentem demersio*, aliaque talia, quæ libens prætereo. Medicus christianus non aliam in mente ægroti fiduciam excitat, quam in misericordem DEI Clementis opem, & suum, tantum quantum par est, ipse præstare se posse, si bene conscit, candorem ac habilitatem. Doctore pio ac conscientioso digna est adhortatio D. D. PRÆSIDIS in hanc rem, quam tradit in *Dissert. de Therapia imaginaria* §. IX.

§. XXIX. Hæc sunt, quæ de febrifugis eorumque cauto usu atque selectu in succincta meditatione & specimine dicere visum fuit: jam ut rem memoriæ altius inculcemus, brevi ac succincta repetitione summa ejus capita ruminari licebit. Innuimus nempe, nonnisi in febris intermittent. quodcunque febrifugorum stricte sic nominatorum genus, nec nisi præmissis præmittendis patiente extra paroxysmum tam quoad corpus, quam quoad

ad

ad mentem bene constituto ; non eminenter plethorice
ad motuum pertinaciam debellandam propinari debere ,
ea quoque robustis quam sensibilibus magis conveni-
re. Innuimus quoque sedantia correctâ, eaque, quorum
particulas terreas major copia salinarum & balsamicarum
intercedit, blandius atque tutius agere, quam adstringen-
tia pure talia ; hæc vero adhibenda esse, ubi robustiora
subsunt individua. Selegimus triplici hoc nomine ex o-
mnibus *Sulph. antim. aurat. zia præcipitationis, corti-
cem Chin-Chinæ* sive in Electuario, sive in Essentia, &
Crocum martis antimoniat. Stablii, præ reliquis omnibus
tutissimi usus. Ceterorumque quoque tamen ideo prin-
cipia, virtutes & exhibendi rationem exposuimus, quo
si nullum istorum in promptu sit, aliquid tamen ad ma-
nus sit, quod in tali motuum contumacia usu venire
queat.

§. XXX. DEO autem T. O. M. humillimas ago
grates, quod & hætenus meis studiis benedixerit, &
jam quoque pro absolvendo hoc qualicumque specimine
vitam & vires concesserit clementissime; Oroque sup-
plex, ut porro vota mea exaudiat, quæ futuram pra-
xin non in proprium emolumentum, sed in conscientiæ
liberæ integritatem saluti ægrotantium proficuum exo-
ptant, quo IPSE mortalibus suis in creaturis
immortalibus celebretur
laudibus.

Glück zu! Mein Werthet Freund, Glück zu den neuen
Ehren,

Wozu Dich steter Fleiß und Deine Tugend setzt.
Es müsse sich Dein Ruhm in kurzem so vermehren,
Daß Dich die kluge Welt in Stein und Marmor ähzt.
Ich gratulire Dir: Gott segne Deine Thaten;
Der Himmel stehe Dir in Deinen Curen bey;
So muß, was Du beginnst, nach Deinem Wunsch gerathen.
Ich aber bleibe Dir zu aller Zeit getreu.

Durch diese wenige Zeilen wolte seinem Wer-
theften Herrn Vetter und geliebten Freund
de zu erhaltener Würde gratuliren

J. D. Kessler, Med. D.

Du Deinen Scheitel nun der Ehren Vorbeern zieren,
Die Dein gelehrter Fleiß Dir zur Belohnung reicht,
So will jetzt meine Pflicht, die keiner Treue weicht,
Aus innerm Herzens-Grund mit Freuden gratuliren:
Das Glück begleite Dich, wie hier, so aller-aller Orten,
Und seegne, was Du thust und Gottes Ruf Dich heist,
Vornemlich wenn Du Dich, als treuer Arzt erweist;
So wünsch ich Dir genug, obzwar mit wenig Worten.

Mit diesem wenigen wolte dem Herrn Do.
Horando seine Ergebenheit bezeugen
Sein abwesender Freund und Diener

C. G. Schlegelmich, Med. Lic.
Missionis Danicæ ad Malabaras
Medicus.

NŒatur en! Laurus, TIBI, FAUTOR, nunc stu-
diorum
Qui cursum absolvis: gratulor inde pie.

AA

Ast animo salvus sis porro & corpore. sospes
Qualibet ac vigeant cepta secunda Tu.

J. M. Starcklof,
Gothano-Thuringus. Med.
Cand.

Auf Arbeit folgt der Lohn, das Glück becrönt den
Fleiß,
Wer unermüdet ist, erhält den besten Preis,
Wir müssen freylich erst die muntern Kräfte wagen,
Dann aber kan das Haupt die frischen Lobeer tragen.
Verräuter Hergens: Freund! dich trifft bey Dir auch
ein:

Es müssen Glück und Ruhm zu Deinem Dienste seyn;
Hygea will den Krank auf Deinen Scheitel setzen,
Und Ihrem liebsten Sohn nach saurem Schweiß ergößen.
Ich sehe Dein Verdienst mit größtem Recht erhöh'n:
Drum darf Dein Pythias nicht ohne Riegung stehn,
Der Jugend eigne Hand hat uns genau verbunden,
Ich habe Deine Freu zu meinem Trost gefunden,
Der Himmel gebe Dir, was Dir Dein Müller gönnt:
Damit man Dich dereinst vollkommen glücklich nennt.
Steigt nun Dein Wohlergehn, wird nun Dein Ruhm vermehret,
So denke, daß Dein Herz mir dennoch zugehört.

Zu stärem Andenken der aufrichtig-gepflogenen
Freundschaft und Versicherung der
selben Beständigkeit bezeuget hiemit sei-
ne Freude über die erlangte Würde, des
Herrn Candidati ergebenster

J. J. Müller,
Neustad. Württemberg. Med.
Studios.

TU flagellasti rigido labore
Docte Vir, corpusque animique nervos,
Dissecans nodos laqueosque tectos
Funditus artis.

Non inhumanus monachus cruentâ
Corpus ignavum lacerare resti
Durius fœvit, sua quando membra
Vexat acerbè.

Nunc suum fecit Dea TE flagellum
Docte GEISSELI: secus, ac flagellum
Se Dei tristis furibundus olim
Attila dixit.

Virga Tu Deæ facilis, ruentem
Porro Morbonam misere flagelles,
Desque depexos medicante dextra
Undique morbos.

*Hos felices futura praxeos eventus, Amico
sincere dilecto gratulatus optat*

J. E. Schmidius,
Isenburgicus, Iur. Studios.

SAnn meine Muse nur könt schöne Verse machen,
So sollt ein fein Gedicht aus meinem Klehle gehn;
Doch da der gute Will an dessen Platz darf steh'n,
So siehst Du hier mein Herz zu Deiner Würde lachen;
Ich bin für Dich erfreut, da Dich Apollo krönet:
Ich wünsche ferner Glück, Hoch-Verthgeschätzter
Freund!

Und wie nach Sturm und Wind Dir jetzt die Sonne
scheint:

So bleibe Dir hinfort der Himmel stets versöhnet.

*Ita sincere amicitia restanda gratia
applaudit*

J. H. Tromp,
Isenburgico-Meerholtinus, L.L. Cult.
Glück

S Glück zu, Gelahrter Freund! der Himmel, der Dich
liebet,
Und Deinen Studien jezt Ehren-Kränze giebet,
Befördre fernerhin nach Deinem Wunsch Dein Glück.
Der Höchste lasse Dich in Deinem Practiciren
zu vieler Frost und Heil stets Seinen Segen spüren:
Du aber denk' indeß auch oft an uns zurück.

Mit diesem wenigen gratuliret aus aufrich-
tigem Gemüthe des Herrn Candidati
treuergebener Freund

J. E. Wick,
Isenburgensis, Jur. Stud.

MUlis sacratam laurum, quam necdū Apollo,
Jure TIBI dudum studium pietasque pararunt.
Sed TUA spernebat subito ditescere virtus
Nomine Do&toris, quod nunc TIBI tradit Hygea.
Hinc lætis verbis solennia gaudia jungunt,
Et TIBI propitium Numen, mentemque Galeni,
Auriferum lapidem, (Medicis quod credere fas est)
Fortunam placidam, Senectam Nestoris optant

De honoris gradu gratulabundi Con-
terranei

J. F. Roth, S.S. Theol. Cult.

J. M. Beuther, L. L. Cult.

Bipontino - Palatini.

Erkennst Du nun des Himmels Weise?
Verstehest Du? was dieses heiße:
Geh, reiß nach Hal' auf Glauben hin!
Begreifst Du jetzt des Mannes Sinn?
GOTT, dessen Güte Du verspürest,
Hat Dich so wunderbar geführt;
Trau nur, Er bringt Dich weiter fort,
Und leitet Dich in sichern Port.

Ich wünsch' es herzlich; Glück und Segen
Begleiten Dich auf allen Wegen.

Dabey mein Mund zum Abschied spricht:
Vergiß der alten Freundschaft nicht.

Um dem Herrn Candidato als einem wahrhaftigen Freun-
de seine treue Ergebenheit zu bestätigen und zu er-
langter Würde zu gratuliren; wolle dieses beysetzen
dessen aufrichtiger Freund

J. C. Carl, Isenburg-
Budingens. Med. Cult.

Asfiduos magnos nunc docta Minerva labores
Compensat lauro, *Suavis Aprico!* Tibi,
Apprecor, ut felix cuncto sit tempore praxis.
Lætus succurras omnibus invalidis.

Ad patriæ faustus rediens mox dulcia rura,
Nostrum, GEISELI Candide, vive memor.

*Hac Nobilissimo ac Doctissimo Domino Candidato
in amicicia testimonium adponere voluit*

C. C. Schmidius,
Isenburgicus, L. L. Stud.

Salkomm in Deinet neuen Würde,
Die mich in Freud und Trauren setzt:
Denn balde wird mir das zur Bürde,
Was ich mein Geiſt ergözt.

Ich gönne Dir zwar Deine Ehren;

Allein hältst Du sie noch nicht,

So dürft ich auch noch diß nicht hören,

Was jetzt Dein Mund von Scheiden spricht.

Doch wünsch' ich Dir zu beydem Glück,

Für Deine Lehren danck ich Dir:

Wobey ich mit vermengtem Blicke

Dir gratulir, mit condolir.

Hiermit wolle seine schuldigste Hochachtung gegen seinen
bisherigen Herrn *Preceptorem* bezeugen

J. C. le Veaux.